

עֹנֵת הָאָבִיב
וְחֲגֵי הָאָבִיב

איך יודעים שָבֵא אָבִיב? / דַּתִּיה בֶּן דוֹר

◆ קראו את השיר.

איך יודעים שָבֵא אָבִיב?
מְסַתְּפְלִים סָבִיב סָבִיב
וְאִם רוֹאִים הַמוֹן יָדִים חֲרוּצוֹת
נוֹשְׂאוֹת סֵלִים כְּבָדִים עִם יַיִן וּמִצּוֹת
וְאִם שָׁרִים "שְׂמִיחָה רַבָּה –
אָבִיב הַגִּיעַ, פֶּסַח בָּא"
אֲזַי יוֹדְעִים (אֲזַי יוֹדְעִים)
שְׂבֵא אָבִיב (שְׂבֵא אָבִיב)
אֲזַי יוֹדְעִים שְׂבֵא אָבִיב.

איך יודעים שָבֵא אָבִיב?
מְסַתְּפְלִים סָבִיב סָבִיב
וְאִם רוֹאִים שְׂאִין עוֹד בַּעַן בְּשִׁבְלִים
וְאִם רוֹאִים שְׂנַעְלָמוֹ הַמְעִילִים
וְאִם פָּרַג וְגַם חֲרָצִית
לְכַבּוֹד הַחַג קִשְׁטוֹ אֲרָצִי
אֲזַי יוֹדְעִים (אֲזַי יוֹדְעִים)
שְׂבֵא אָבִיב (שְׂבֵא אָבִיב)
אֲזַי יוֹדְעִים שְׂבֵא אָבִיב.

מתוך "שירים שובבים"

1. סִמְנוּ בְּשִׁיר אֶת הַמְּקוֹמוֹת שְׂכֵתוֹב בָּהֶם אִיךְ בְּאֵמַת יוֹדְעִים שְׂבֵא אָבִיב.
עוֹנֵת הָאָבִיב מְצִינֵת אֶת הַמַּעְבָּר בֵּין הַחֹרֶף לַקִּיץ.
2. כְּתוּבוּ אֵיזָה מְזֹג אֹוִיר מְאִפִּין אֶת הָאָבִיב.

מְקַהֵלָה עֲלִיזָה / לָאָה נְאוֹר

◆ קְרְאוּ אֶת הַשִּׁיר. הַשְּׁמִיעוּ אוֹתוֹ בְּכֶתֶה וְשִׁירוּ אוֹתוֹ.

”אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים מְלִים,
רְגָזוּ הַבְּלָבוּלִים,
”אֲנַחְנוּ, גַּם לֹא מְלִים,
נֹרָא מִתְּבַלְבְּלִים.”

הַסְנוּנִיּוֹת כָּתְבוּ תּוֹים
עַל חוּט וְעַל גְּדֵרוֹת,
תְּכִי אֶחָד לְמַד אוֹתָן
מְלִים נְהַדְרוֹת.

אֲלֵפֵי דְרוֹרִים וְעִפְרוֹנִים
פָּרְצוּ מִיַּד בְּשִׁיר,
וּמְקוֹלוֹת הַבְּלָבוּלִים
הִתְבַּלְבְּלוּ הָעִיר.

עַל רֹאשׁ הַבְּרוֹשׁ שֶׁבְּחָצֵר
שִׁמְחָה וְהִמְלָה,
שָׁם כָּל הַצְּפוּרִים בְּעִיר
הִקִּימוּ מְקַהֵלָה.

הַעִפְרוֹנִית הַסּוֹלֵנִית
נִקְתָּה אֶת הַגְּרוֹן,
שִׁלְבָה כָּנָף, זָקָפָה מְקוֹר
וְגַם פְּצָחָה בְּרוֹן.

צִיף צִיף, שְׂרִיק שְׂרִיק
בּוּל בּוּל בּוּל בּוּל בֵּיל בֵּל
לֵה לֵה לֵה...
וְכֹל מִי שֶׁשָּׁמַע אָמַר,
אֵח, אִיזוֹ מְקַהֵלָה.

פְּתָאם הַפְּסִיק אֶת הַשִּׁירָה
פְּשוֹשׁ אֶחָד זָעִיר,
אִם אֵין מְלִים וְאֵין תּוֹים
הוּא לֹא מוֹכֵן לְשִׁיר.

"אוי די כּבֿר, די לַכּם לְשִׁיר,"
צַעק פּתָאם הַבְּרוּשׁ,
"לְכוּ לִישׁוֹן, כְּבֵר מְאָחַר
כּוֹאֵב לִי כְּבֵר הָרֵאשׁ."

הַאֲפִרְטָה הִיפָּה
לֹא בָּאָה עַד סוּפָה –
מְחַר יְצַפְצְפוּ קוֹנְצֵרְט
עַל עֵץ הַצְּפָצְפָה.

צִיף צִיף, שְׁרִיק שְׁרִיק...

מבשרי האביב / משה שרגל

◆ קראו את טקסט המידע.

כיצד יודעים מתי בדיוק מתחיל האביב בטבע?

1 אחד הסימנים הברורים הוא הופעת הקדה השעירה וכליל החרש,

הפורחים יחד.

הקדה השעירה היא שיח בר הגדל ביער ובחרש ברב האזורים ההרריים בארץ. הקדה השעירה מתחילה לפרח בחורף ומסיימת את פריחתה באביב. בתוך החרש האפל נראית הפריחה הצהבה כמו אש יוקדת, ומכאן קבלה את שמה.

כליל החרש הוא עץ נשיר המתחיל לפרח ממש בראשית האביב. כאשר אנחנו מטיילים ביער הפרמל ורואים את כליל החרש ואת הקדה השעירה פורחים יחד, אפשר להיות בטוחים שהאביב כאן.

2 גם פריחת הפרג מבשרת את תחלת

האביב. הפרג הוא צמח חד-שנתי הנובט מזרעים בסתו, גדל ומתפתח בחורף, ופורח באביב. שדות הפרגים האדמים מכריזים למרחקים: בא האביב!

3 גם מי שעוקב אחרי העופות בטבע, יכול לדעת מתי מתחיל האביב. העופות הנוודים, שבאו לבלות בארץ את חדשי החורף, חוזרים עכשו

למולדתם. הידועים ביותר מבין העופות האלה הם הנחליאלים והחסידות. כאשר אנו רואים אלפי חסידות בגבה רב בשמים, דואות ברוח צפונה, לכוון אירופה, סימן כי הגיע האביב. מעניין לדעת שלא כל החסידות חוזרות באביב לביתן. יותר

ויותר חסידות "מתאהבות" בארץ שלנו ונשארות כאן. וכך, מצפורים נודדות הן הופכות לתושבות קבע בארץ.

4 אם אתם קצת עצובים בגלל הצפורים הנוודות שעוזבות אותנו, תשמחו לשמע שיש גם כאלה החוזרות לארץ באביב. ביניהן בולט במיוחד התור המצוי. צבעו חום, וצוארו מעטר בפסים שחורים ולבנים.

יש סימנים מיחדים לאביב גם אצל העופות שנשארו בארץ כל השנה. אצלם מתחילה תקופת החזור. אחרי כמה ימים של ציוצי אהבה מתחילה בנית הקן, הטלת הביצים והדגירה. אם נחפה בסבלנות, נזכה לראות בסוף האביב את האפרוחים מצמיחים כנפים ומצטרפים אל הוריהם למעוף הראשון.

סימני האביב

בטקסט נמסר מידע על הסימנים (התופעות) המבשרים את בוא האביב.

1. ערכו רשימת פרחים, עצים ושיחים המבשרים את בוא האביב.

א.	פָּרַח
ב.	_____
ג.	_____
ד.	_____
ה.	_____

2. ערכו שתי רשימות:

- א. צפורים העוזבות את הארץ לקראת האביב
- ב. צפורים המגיעות לארץ לקראת האביב (מבשרות אותו).

א.	_____
ב.	_____

3. כתבו על סימני ההתנהגות המיוחדים אצל הצפורים שנשארות בארץ לקראת האביב.

פְּנֵת הַצֵּלוּם שְׁלִי

הָאָבִיב שְׁלִי

1. הִתְחַלְקוּ לְקְבוּצוֹת עֲבוּדָה וְצַלְמוּ תוֹפְעוֹת טֶבַע עִם תְּחִלַּת הָאָבִיב (צְפוּרִים, פָּרְחִים, טִיּוּלִים, בְּגָדִים).

2. הִכְנִיסוּ אֶת הַתְּצַלוּמִים לְתִיקַת שׁוֹפָה.

3. סְפְרוּ:

■ מָה צַלַּמְתֶּם?

■ מָה רְאִיתֶם?

■ מָה הִרְגַּשְׁתֶּם?

■ מָה חֲשַׁבְתֶּם?

■ מִדּוּעַ בְּחַרְתֶּם בַּתְּצַלוּמִים אֵלֶּה?

4. כָּתְבוּ עַל כָּךְ בְּאֵתֶר.

5. שְׁלְחוּ לְחֻבְרִים בַּכֶּתֶה.

6. קְרְאוּ מָה כָּתְבוּ חֻבְרֵיכֶם וּרְאוּ מָה צַלְמוּ.

הַעֲנָק וְגֵנוֹ / אוֹסֶקֶר וִילָד

הָיָה הָיָה עֲנָק וְלוֹ גֵן גָּדוֹל וַיִּפֶּה. דָּשָׂא יֶרֶק צָמַח בְּגֵן, וּפְרָחִים אֲדָמִים, צְהָבִים וּלְבָנִים צָמְחוּ שָׁם. עֲצֵי פְרִי הָיוּ בְּגֵן, וּבֵין הָעֲצִים צְפוּרִים בָּנוּ קִנָּן. בְּאֵבִיב לְבַלְבוֹ הָעֲצִים וְהוֹצִיאוּ עָלֵים חֲדָשִׁים, בְּאֵבִיב פָּרְחוּ הַפְּרָחִים וְהִצְפוּרִים פָּצְחוּ בְּשִׁיר. גֵן גָּדוֹל וַיִּפֶּה הָיָה לְעֲנָק; וְהוּא אָהַב אוֹתוֹ מְאֹד.

יוֹם אֶחָד נָסַע הָעֲנָק רְחוֹק-רְחוֹק. הֵגֵן נִשְׂאָר לְבָדוֹ. בָּאוּ הַיְלָדִים וְשִׁחְקוּ בְּגֵן. טָפְסוּ עַל הָעֲצִים, דָּבְרוּ עִם צְפוּרִים, הִרִיחוּ אֶת הַפְּרָחִים; וְהָיוּ שְׂמֵחִים-שְׂמֵחִים. וְהִנֵּה חָזַר הָעֲנָק הַבֵּיתָה.

פָּתַח אֶת הַשַּׁעַר, רָאָה אֶת הַיְלָדִים וְכָעַס מְאֹד. "לָכוּ לָכֶם, יְלָדִים, מִהֵגֵן שְׁלִי," שָׂאָג הָעֲנָק, וְקוֹלוֹ כָּרַעַם.

"אֵף אֶחָד לֹא יִשְׁחַק בְּגֵן שְׁלִי," רָעַם קוֹלוֹ. "הַחוּצָה, הַחוּצָה, כָּלְכֶם," צָעַק הָעֲנָק וְנוֹפֵף בְּיָדָיו הַגְּדוֹלוֹת.

פָּחְדוּ הַיְלָדִים וּבָרְחוּ מִהֵגֵן. וְהָעֲנָק לָקַח אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת וּבָנָה חוֹמָה מְסֻבֵּיב לָגֵן. עֲכָשׂוּ הֵגֵן הָיָה סָגוּר, אֵף אֶחָד לֹא יָכַל לְהִכָּנֵס לָגֵן.

הָיָה חֹרֵף; וְאַחֲרֵי הַחֹרֵף בָּא הָאֲבִיב. הַשֶּׁמֶשׁ שָׁלְחָה קִרְנִים חֲמִימוֹת וְלִטְפָה אֶת הָעֲצִים, אֶת הַדָּשָׂא וְאֶת הַפְּרָחִים. עָלִים רַבִּים וַיִּרְקַרְקוּם כִּסּוּ אֶת כָּל הָעֲצִים, וּפְרָחִים אֲדָמִים וְצְהָבִים כִּסּוּ אֶת הַשָּׂדוֹת.

אָבֵל בְּגִנוֹ שֶׁל הָעֵנֶק נִשְׁאָר הַחֹרֶף. הָעֵצִים עֲמָדוּ עֲרֻמִּים וְעֲצוּבִים, הַצְּפוּרִים
 לֹא בִקְרוּ בוֹ וְהִשְׁמֵשׁ לֹא לְטִפָּה אֶת הַגֶּן בְּקִרְנֵיהַ הַרְכוּת. רַק הַרוּחַ יִלֵּל וְשָׂרַק,
 וְהִגִּישׁ יָרֵד, וְאַחֲרָיו הַבְּרֵד, וְהַרְעֵם רָעַם, וְהַבְּרֵק הַבְּרִיק.
 יֵשֵׁב הָעֵנֶק בְּבֵיתוֹ, רָעַד מִקּוֹר, הַבֵּיט בַּחֲלוֹן וְלֹא הֵבִין – "מָה קָרָה, לְמָה הָאָבִיב
 לֹא בָא לְגַנִּי?"

כָּל בִּקְרֵי הַבֵּיט הָעֵנֶק בַּחֲלוֹן, וְכָל בִּקְרֵי לֹא בָא הָאָבִיב לְגַנּוֹ.

בִּקְרֵי אֶחָד הַתְּעוֹרֵר הָעֵנֶק וְרָאָה צְפוּרֵי קִטְנָה עַל אֲדָן הַחֲלוֹן.
 "זֶה סִימָן שֶׁהָאָבִיב הִגִּיעַ," אָמַר הָעֵנֶק וְקִפֵּץ מִמִּטָּתוֹ בְּשִׂמְחָה.

פָּתַח אֶת הַחֲלוֹן, הַבֵּיט בְּגֶן, וְיָמָה רָאוּ עֵינָיו?

עַץ אַחַר עֵץ הוֹצִיא עֲלֵעָלָיו, פָּרַח אַחַר פָּרַח נִפְתַּח, הַגֶּן כָּלוּ פָּרַח.

וּבֵין הָעֵצִים וּבֵין הַפְּרָחִים הוּא רָאָה יְלָדִים עֹלְזִים וְשִׂמְחִים. וְכָל עֵץ שֶׁהִגִּיעוּ

אֵלָיו – הוֹצִיא מִיָּד אֶת שְׁלַל עֲלֵעָלָיו, וְעַץ שֶׁלֹּא

הִתְקָרַב אֵלָיו יָלַד, עֲמַד רוֹעֵד וּמְכֻסָּה בְּשִׁלְג.

אִז הֵבִין הָעֵנֶק מָה קָרָה. הוּא הֵבִין שֶׁהָיָה הוּא

עֵנֶק רַע, וּבְלֵי הַיְלָדִים לֹא יָבוֹא הָאָבִיב. בְּלֵי

יְלָדִים – צְפוּרִים לֹא יִשְׁירוּ. אִם יֵשׁ לוֹ גֶן, וְאִם

עֲשִׂיר הוּא, צָרִיךְ לְהִזְמִין אֶל הַגֶּן אוֹרְחִים, וְאִז יִצְמָחוּ בוֹ פְּרָחִים.

פָּתַח הָעֵנֶק אֶת הַדֹּלֶת, יָרַד אֶל גֶּנוֹ, נִגַּשׁ לַיְלָדִים וְהוֹשִׁיט אֶת יָדָיו.

אֶסְף אוֹתָם אֵלָיו, חִבַּק אוֹתָם חֲזֵק-חֲזֵק, וּבִקֵּשׁ מֵהֶם סְלִיחָה.

וּמֵאִז מְסַפְּרִים שֶׁהָאָבִיב מְבַקֵּר בְּגֶן הָעֵנֶק כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה.

מתוך: "100 ספורים ראשונים שלי"

רצף הספור

1. סדרו את המשפטים על פי סדר התרחשותם.

- אז הבין הענק מה קרה. בלי הילדים האביב לא בא.
- "אף אחד לא ישחק בגן שלי," אמר הענק.
- 1 גן גדול ויפה היה לענק; והוא אהב אותו מאוד.
- ישב הענק בביתו, רעד מקור, הביט בחלון ולא הבין - "מה קרה, למה האביב לא בא לגני?"
- כל עץ שהילדים הגיעו אליו - פרח.
- והענק לקח אבנים גדולות ובנה חומה מסביב לגן. עכשו הגן היה סגור.

מחשבות-מחשבות

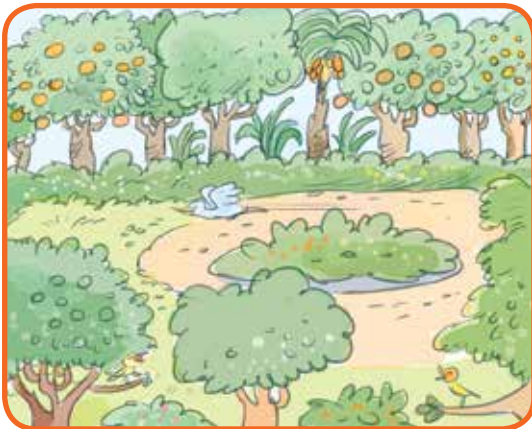
1. כתבו מחשבות של הענק.

1. כתבו מתחת לכל תמונה מה מתרחש בה.

2. כיצד נראה הגן לפני הגרוש?

3. כיצד נראה הגן אחרי הגרוש?

4. מדוע לדעתכם פרח הגן?

חַג הַפֶּסַח
חַג הַחֵרוּת
חַג הָאָבִיב

חג הפסח - חג החרות - חג האביב

מן המקורות

כתוב בספר ויקרא פרק כג, פסוקים ה-ו:

"בחדש הראשון בארבעה עשר לחדש בין הערבים פסח לה'. ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג המצות לה', שבעת ימים מצות תאכלו."

כתוב בספר שמות פרק יג, פסוק ח:

"והגדת לבנך ביום ההוא..."

בהגדה של פסח מספר ספור יציאת מצרים.

בני ישראל לא הספיקו לאפות לחם במדבר, ולכן אנו קוראים לפסח חג ה _____
ואוכלים _____ שבעה ימים.

מה נשתנה הלילה הזה?

◆ שירו את השיר.

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה – הלילה הזה כלו מצה.

שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות – הלילה הזה כלו מרור.

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפלו פעם אחת – הלילה הזה שתי פעמים.

שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין – הלילה הזה כלנו מסבין.

אנו שרים "מה נשתנה" ב _____ .

יציאת מצרים

לפניכם רצף הספור ההיסטורי.

1. קראו את הספור.

א

משה נולד ליוכבד ולעמרם משבט לוי. הוא נולד במצרים בימי הגזרות של פרעה. פרעה צוה על העברים להשליך לַיָּאֹר כָּל בֶּן שֵׁינִילָד לָהֶם. יוכבד דָּאָגָה לְבִנָּהּ מִשָּׁה, הִכְנִיסָה אוֹתוֹ לְתֵבָה קִטְנָה

וְהַחֲבִיָּאָה אוֹתָהּ בֵּין קְנֵי הַסּוּף שֶׁצָּמְחוּ עַל שִׁפְתֵי הַיָּאֹר. כַּאֲשֶׁר יֵרְדֶה בַת פְּרֹעָה לְטִיל עִם נְעוּרוֹתֶיהָ לִיד הַיָּאֹר, מִצָּאָה אֶת הַתִּינוֹק בַּתֵּבָה וְלִקְחָהּ אוֹתוֹ לְאַרְמוֹן הַמֶּלֶךְ.

ב

כִּד גָּדַל מִשָּׁה בְּאַרְמוֹן הַמֶּלֶךְ. בְּסִתֵּר לְבוּ יָדַע שֶׁהוּא עֵבְרִי וְרָצָה לַעֲזֹר לְבָנֵי עַמּוֹ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ עֲבָדִים לְפְרֹעָה הַמֶּלֶךְ וְעָבְדוּ בְּבִנְיַת הַפִּירְמִידוֹת שָׁלוּ. פְּעַם אַחַת, כַּאֲשֶׁר טִיל מִשָּׁה, רָאָה מִצְרִי מִכָּה

עֶבֶד עֵבְרִי. מִשָּׁה נִחְלַץ לַעֲזֹרָת בֶּן עַמּוֹ, הִכָּה אֶת הַמִּצְרִי וְהָרַג אוֹתוֹ. כַּאֲשֶׁר נוֹדַע דְּבַר הַמַּעֲשֵׂה, נֶאֱלַץ מִשָּׁה לְבָרַח מִן הָאֲרָמוֹן.

מִשָּׁה בָּרַח לְמִדְבָּר וּמִצָּא מְקַלֵּט בְּשֵׁבֶט מִדִּין. שָׁם הוּא נִשְׂא לְאִשָּׁה אֶת צְפוּרָה, בַּתוֹ שֶׁל יִתְרוֹ הַכֹּהֵן.

ג

בְּאֶחָד הַיָּמִים הִגִּיעַ מֹשֶׁה עִם צִאֲנוֹ אֶל הַר
סִינַי. הוּא רָאָה שֶׁעַם אֶת שִׁיחַ הַסֵּנֶה בּוֹעֵר
וְאִינוֹ נִשְׂרָף. אֱלֹהִים דִּבֶּר אֵלָיו מִתּוֹךְ הַשִּׁיחַ
הַבּוֹעֵר וְשָׁלַח אוֹתוֹ אֶל פְּרֹעֶה, לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. אֱלֹהִים
הִפִּיךְ אֶת מַקְלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה לְמַטֵּה פְּלָאִים,
כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְהִרְאוֹת בּוֹ אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים.

מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הִלְכוּ אֶל פְּרֹעֶה וּבִקְשׁוּ מִמֶּנּוּ לְשַׁלַּח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחֲפָשִׁי.

ד

פְּרֹעֶה סָרַב לְבַקְשָׁתְכֶם, וְלָכֵן הִטִּיל אֱלֹהִים עָשׂוֹר מְכּוֹת עַל מִצְרַיִם: דָּם, צַפְרִידֵי,
כְּנִים, עֶרֶב, דָּבָר, שְׁחִין, בָּרָד, אֲרָבָה, חֲשָׁךְ וּמַכַּת בְּכוֹרוֹת. אַחֲרֵי הַמְּכּוֹת הַנּוֹרְאוֹת
נִכְנַע פְּרֹעֶה וְהִרְשָׁה לְעֶבְדֵי, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְצִאת מִמִּצְרַיִם.

כְּאִשֶּׁר הִגִּיעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְשֵׁפֶת יַם סוּף, הִתְבָּרַר לָהֶם שֶׁפְּרֹעֶה שָׁלַח אֶת צַבָּאוֹ

לְרֹדְף אַחֲרֵיהֶם. אַז קָרָה יָם – יַם סוּף
נִחְצָה לְשָׁנִים, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ בַּיַבֵּשׁה.
כְּאִשֶּׁר עָבְרוּ חִילּוֹ שֶׁל פְּרֹעֶה, נִסְגַּר עֲלֵיהֶם
הַיָּם וְהֵם טָבְעוּ.

2. כתבו את סדר הארועים ברצף הנכון.

קריעת ים סוף

◆ קראו את השיר-עלילון שכתב פוצ'ו.

"מַטֵּה" בְּרֹאשׁ הַעָם
צוֹעֵד בְּקוֹל טִירָה,
מֵאֵץ אֶל "הַיָּם",
אֲנִי זֶה אֵינוֹ נִקְרָע.

אָרִיךְ וְאֵילָת
אֶתְמוּל בְּצַהָרִים
הַחֲלִיטוּ לַעֲתִיק
בְּ"צִיאַת מִצְרַיִם".

"אֲנִי מַטֵּה רֵבֵנוּ וְאֵת"
- בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
מִצּוֹת עוֹד יֵשׁ מִפֶּסַח
וְהֵנָּה גַם מֵאֵל."

הַבַּת עִם מִסְפָּרִים
לִלְאֵ כָּל הַסּוּסִים
אוֹזֶרֶת אֶת "הַיָּם"
כְּמַעֲטָה נְסִים.

מִצְרַיִם - הַסֵּלֹוּ;
סִינַי - הַמְסַדְרוּן
וְאֵת יָם סוּף - הַשְּׁנִימִים
עוֹשִׂים מִן הַיָּלֹוּן.

סוּפִים שֶׁל טוֹבָבִים:
כְּאֵב בְּאַחֲזֵרִים
כִּי אֲבֵא מִלְמָדִם גַּם
אֶת "מִכּוֹת מִצְרַיִם".

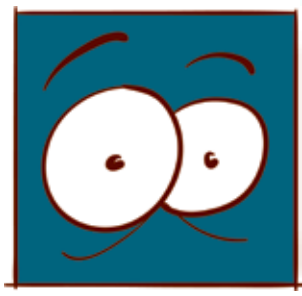
מתוך "אֵילָת הַמְּבֻלְבֵּלֶת וְאָרִיךְ מִפּוֹזְרִיק"

עֶשׂר הַמִּכּוֹת

◆ מתחו קו בין המכה לאיור המתאים.

אלו עֶשׂר הַמִּכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוִים בְּמִצְרַיִם:

דָּם

צִפְרֵדַע

כַּנִּים

עָרֹב

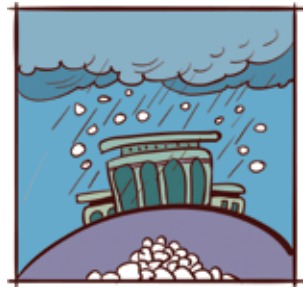
דָּבָר

שְׁחִין

בָּרָד

אַרְבֵּה

חֹטֵף

מַכַּת בְּכוֹרוֹת

■ שְׁחִין – מַחֲלַת עוֹר מְגַרֶדֶת ■ עָרֹב – עֲרֻבוּבֵיהַ שֶׁל חַיּוֹת טָרֵף שׁוֹנוֹת
■ אַרְבֵּה – חֲגָבִים הַמְשִׁמִּידִים יְבוּלִים ■ דָּבָר – מַחֲלָה מַדְבֵּקת קִשָּׁה

מְבַחֵר מַחֲלֹת נֹרָאִים / מַחֶשֶׁה שְׂרָגֵל

◆ קראו את קטעי המידע.

דָּבָר

דָּבָר היא מחלה נוראה. בעבר הפילה חללים, ובימינו כמעט הדברנו אותה. נגיפי הדבר חיים על חלדות ועל עכברושים. הפרעושים הנטפלים אליהם קופצים מהם אל האדם ואל המקנה ומדביקים אותם במחלה.

כְּנִים

כְּנִים הן מכה המפרת היום לכל ילד כמעט. הגרודים והחפיפות באמת מציקים. אבל הכנים שנטפלו אל המצרים הקדמונים היו גדולות כזבובים ועוקצות נורא – לא רק בראש, אלא בכל הגוף. לא רק את האדם עקצו, אלא גם את הבקר ואת הצאן.

אַרְבֵּה

הארבה, קרובו של החרגול, הוא חרק החי במרכז אפריקה. אחת לכמה שנים הוא מתרבה בכמיות עצומות, ומכאן שמו. כאשר צפוף לארבה באזור המחיה, הוא נשא על רוחות המזרח ועף למקומות חדשים. לאחר המסע הזה הארבה רעב מאוד, וכל העם העצום הזה נוחת על הצמחיה המקומית ומחסל אותה לחלוטין. הארבה משאיר אתריו שטח קרח לחלוטין! אם אין ירקות – יש בשר. עדות אחדות צדות גם את המזיק הזה ואוכלות אותו לתאבון.

מתוך "פילון"

1. הכנסו לאתר "סנונית", הקלידו "מהי כנה", קראו את המידע וענו על השאלות.

לפניכם דגם (מודל) לחקר בעלי חיים.

ב. ממה נזונה החיה?

א. היכן חיה החיה?

ד. כיצד מתרבה החיה?

ג. מהו מבנה גופה?

2. כתבו דגם חקר (מודל) לארבה במחברת שפה.

הַפְּכוֹת / עֲלִילוֹן (קוֹמִיקָס)

1. קְרְאוּ אֶת הָעֲלִילוֹן.

דָּם

אִי, אִמָּא, יוֹרֵד לִי דָם.
אִמָּא, תִּרְאִי, יֵט לִי דָם!!!

צְפָרְדַּע

מָה אַתְּ עוֹשֶׂה פֹּה?

דָּבָר

דוֹקְטוֹר, מָה עוֹשִׂים? זֶה מְדַבֵּק?

שְׁחִין

אִמָּא טְלִי אִמָּרָה טַעַד הַחֲתָנָה זֶה יַעֲבֹר לִי.

אַרְבֵּה

אֲנִי לֹא מְבִיָּא לָמָּה כָּלֵם רוֹדְפִים דוֹקָא אִמָּרִי?

2. הוסיפו לעלילון דברים שנגמרים על המכות.

חֶשֶׁךְ

כתבו.

פנים

ערב

ברד

מכת בכורות

תמיד את מאשימה אותי... כי אני הכי גדול?
נו-נו-נו... פרא!
להיות גו בכור - איזו מכה!

עשר המכות שלנו

כוסו של אליהו / ספור עם עבוד: מ' בן-אליעזר

◆ קראו את הספור.

בכפר אחד גר איש יהודי. היה האיש עשיר ונדיב, ושם טוב יצא לו בין כל שכניו.

והנה בא אסון על בית היהודי, וכל עשרו אבד: דלקה פרצה בביתו, וכל אשר בו נשרף. לא נשאר לו כי אם בית אחד קטן, אשר בו גר. אך לבו לא נפל עליו, כי אמר: "ה' נתן וה' לקח!"

קרבו ימי חג הפסח, והאשה אמרה אל בעלה:

"מה נעשה, ואין בידינו לקנות מצות ויין? ענה האיש ודמעות בעיניו:

"עוד נשארה לנו כוס זהב – כוסו של אליהו הנביא, והיא יקרה לנו מאוד; אך עתה, בעת צרה, הבה נמכר אותה ונקנה מצות ויין, ובמקומה נקנה כוס זכוכית."

שמעה האשה את דברי בעלה ובכתה גם היא.

בערב פסח לקחה האשה את הכוס והלכה העירה. שם מכרה אותה וקנתה צרכי פסח וגם כוס זכוכית חדשה לאליהו הנביא.

בא האב. בני הבית ישבו לערוך את הסדר, אך בזכרם את עשרם לפנים כאב לבם. פתאם נפתחה הדלת. אדם לבוש קרעים, ועל שכמו תרמיל, נכנס ואמר: "עני נודד אני ובאתי לכאן בערב פסח. הרשו לי לערוך אתכם את הסדר."

רָאָה כִּי אַנְשֵׁי הַבַּיִת עֲצוּבִים וְשָׂאֵל:
 "מָה לָּכֶם? הֲלֹא חַג הַיּוֹם, יוֹם שְׂמֵחָה, יוֹם טוֹב!"
 סִפֵּר לוֹ הָאִישׁ, כִּי לְפָנִים הָיָה עֹשִׂיר וּבֵיתוֹ הָיָה מְלֵא כָּל טוֹב, וְעַתָּה אֵין לוֹ
 מְאוּמָּה.
 אָמַר הָעֶנִי: "קוּי לֵה" כִּי יִשְׁלַח לָכֶם אֶת עֲזָרְתוֹ. אֵל תַּעֲצְבוּ, הֲלֹא יוֹם טוֹב
 הַיּוֹם!"

וְהָעֶנִי הַנּוֹדֵד לָן בְּלִילָה הַהוּא בְּבֵיתָם.
 לְמַחֲרָת, כְּאֲשֶׁר קָמוּ בְּנֵי הַבַּיִת מִשְׁנַתָּם, רָאוּ כִּי
 הָאוֹרֶחַ אֵינְנוּ, וְרַק תִּרְמִילוֹ נִשְׂאָר.
 פָּתְחוּ אֶת הַתִּרְמִיל וּמָצְאוּ שָׁם כּוֹס זָהָב, וְעָלְיָהּ
 חֲרוֹת בְּאוֹתֵיזוֹת גְּדוֹלוֹת: "כּוֹסוֹ שֶׁל אֱלֹהֵי הַנְּבִיא".
 יָדְעוּ אַנְשֵׁי הַבַּיִת, כִּי הַנּוֹדֵד הָעֶנִי הָיָה אֱלֹהֵי
 הַנְּבִיא; וּמִן הַיּוֹם הַהוּא לֹא רָאוּ עוֹד עֶנִי,
 וּבֵיתָם הָיָה מְלֵא כָּל טוֹב כָּל
 יְמֵי חַיֵּיהֶם.

לְסַפּוֹר יֵשׁ פְּתִיחָה, אֲמִצֵּעַ וְסוֹף.

לפניכם ארגון הספור.

1. גבור הספור עובר עליות ומורדות, כלומר חלים בחייו שנויים גדולים.

השלימו:

כוסו של אליהו	גבור הספור	
היתה לו כוס _____	האיש היה עשיר	בפתיחת הספור:
היתה לו כוס _____	העשיר הפך לאיש עני	באמצע הספור:
היתה לו שוב כוס _____	האיש הפך שוב עשיר	בסוף הספור:

2. בדרך כלל כוס זהב יקרה יותר מכוס זכוכית.

בספור – כוס הזכוכית יקרה ממש כמו כוס הזהב. מדוע?

3. מה למדתם על תכונותיו ועל התנהגותו של האיש?

4. מי היה האורח שבא לבקר את המשפחה?

5. מדוע נקרא הספור "כוסו של אליהו"?

איפה האפיקומן / פוצ'ו

אצלנו במשפחה מחביאים יותר
מאפיקומן אחד, כדי שכמה ילדים
יוכלו למצא אפיקומן ולקבל מתנה.

◆ קראו את השיר.

איִלַת אַז כַּחַץ מְקֻשֶׁת,
אֶל הַמִּדְּף שׁוֹלַחַת יָד
וְשׁוֹלָה כְּמוֹ דָג מִרְשֶׁת
אֶפִיקוֹמֵן עֵטוּף בְּבַד.

אֶפִיקוֹמֵן – לֹא סֶתֶם מִצָּה,
כִּי מִי אֲשֶׁר אוֹתוֹ מוֹצֵא,
מוֹתֵר לוֹ לְבַקֵּשׁ בְּפִסָּח,
כָּל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹצֵה.

שָׂרִים אֶת כָּל שִׁירֵי הַסֵּדֵר,
קוֹרְאִים אֶת כָּל הַהֲגָדָה,
מִתִּי כְּבָר סָבָא יִתְרוֹמֵם
וַיִּבְקֵשׁ אֶת הָאֲבִידָה?

הַבֵּיטוּ אֵיךְ בְּלִיל הַסֵּדֵר
אִילַת לֹא עוֹצֶמֶת עֵינַי
וּמִסְתַּכֶּלֶת רַק עַל סָבָא
בְּלִי לְלַגֵּם טֶפֶחַ שֶׁל יַיִן.

אוֹמְרִים שְׂמָאז צֵאת יִשְׂרָאֵל
סֵדֵר כְּזֶה לֹא הָיָה מִזְמָן,
כִּי אִילַת לֹא זָכְרָה
אֵיפֹה הַסְתִּירָה אֶת הָאֶפִיקוֹמֵן.

סָבָא קָם לְרַחֵץ יָדָיו,
וְחוֹשֵׁב שְׂאִין רוֹאִים,
אֵיךְ מַחְבִּיא לוֹ בֵּינֵתַיִם
אֶת הַמִּצָּה בֵּין הַסְפָּרִים.

איפה האפיקומן?

1. ספרו כיצד אתם עוקבים אחרי מי שמסתיר את האפיקומן.

2. מה אתם מתכננים לבקש השנה?

3. סבא של אילת משתמש בתכסיס כדי שלא תרגיש שהלך להחביא את האפיקומן.

◆ מי מחביא את האפיקומן אצלכם בסדר ואיך?

יום הזכרון לשואה ולגבורה

ממשלת ישראל קבעה את יום כ"ז בניסן כיום זכרון לשואה ולגבורה.
ביום זה מעלים את זכרם של ששה מיליון יהודים, ביניהם מיליון ילדים שנרצחו בידי הנאצים הגרמנים ובידי עוזריהם במלחמת העולם השנייה.
בכל הארץ ובבתי הספר נערכות עצרות זכרון ליהודים שנרצחו בשואה.
בירושלים הוקם מוזיאון השואה "יד ושם" כדי שניזכר את השואה.
במוזיאון מצגים תצלומים, מסמכים וחפצים המספרים על מה שקרה באירופה בשנים 1939-1945.

בְּיוֹם הַשׁוֹאָה וְהַגְבוּרָה / אֵלֶּה דוֹר-אוֹן

◆ קְרְאוּ אֶת הַשִּׁיר.

וְאִמָּא הִרְגִיעָה בְּאִמְרָה:
עֲכָשׁוּ יֵשׁ לָנוּ מְדִינָה וְצָבָא.
עֲכָשׁוּ לֹא יֵאָנֶה לָנוּ כָּל רַע...

הַיּוֹם אִמָּא הִדְלִיקָה
נֵר נְשָׂמָה.
זֶהוּ יוֹם שֶׁל עֶצֶב – הַסְּבִירָה –
אֲךֹּ גַם יוֹם שֶׁל שְׂמֻחָה.
לְמִרוֹת הַסֶּבֶל הָרַב
הַכָּאֵב עַד בְּלִי דֵי,
עִם יִשְׂרָאֵל חַי!

וְאֲנִי חֲשַׁבְתִּי:
כַּמָּה טוֹב שֶׁיֵּשׁ לִי
סָבָא וְסַבְתָּא,
דוֹדִים וּבְנֵי דוֹדִים
וְעוֹד קְרוֹבִים רְחוּקִים –
וְהִלַּכְתִּי לְשִׁחַק בְּחֶצֶר...

בְּיוֹם הַשׁוֹאָה וְהַגְבוּרָה
אִמָּא הִדְלִיקָה נֵר נְשָׂמָה.
יְלָדִים – הִיא אִמְרָה –

אֶת הַנֵּר הַזֶּה
אֲנִי מִדְּלִיקָה
לְזָכַר סַבְתִּי וְסָבִי,
דוֹדֵי וְדוֹדוֹתַי,
בְּנֵי דוֹדִים וְקְרוֹבִים רְחוּקִים,
שֶׁנִּסְפוּ בַּגּוֹלָה בְּיַדֵי גֵרְמָנִים.
לְזָכַר שֶׁשָּׂה מִלִּיּוֹן יְהוּדִים,
שֶׁאוֹתָם אֲנַחְנוּ לֹא מַכִּירִים.

יְהוּדִים טוֹבִים וְיָפִים,
שֶׁבְּמוֹתָם צָווּ לָנוּ
אֶת הַחַיִּים.

הִיִּיתִי עָצוּב
וְהִזְלַתִּי דַמְעָה.
פְּחַדְתִּי

שֶׁפִּתְאֵם יָבוא גֵרְמָנִי
וַיְהַרְגֵנִי אֶת כָּל הַמְּשִׁפָּחָה שְׁלִי.

מתוך: "מספר על היד"

ענו.

1. מדוע יום השואה הוא יום עצוב?

2. מה מבטיחה האם לבנה?

למה לנפתלי קוראים נפתלי / אלונה פרנקל

הביאו לכיתה את הספר "למה לנפתלי קוראים נפתלי"

מיאת אלונה פרנקל.

1. קראו את הספור.

2. קראו באינטרנט את תולדות חייה של אלונה

ואולי תבינו למה כתבה את הספור.

3. שאלו את ההורים אם מישהו מקרוביהם היה

בתקופת השואה.

מה קרה לו?

4. האם שמכם קרוי על שם מישהו? אם כן, ספרו על כך.

5. שאלו את הוריהם אם שמם קרוי על שם מישהו. אם כן, ספרו על כך.

